

SINDHI / SINDHI

(ARABIC) / (ARABIC)

(COMPULSORY) / (COMPULSORY)

وقت : 3 گھنٹے

Time Allowed : Three Hours

کل مارکون 300

Maximum Marks : 300

مضوري سوالپترو

- مضوري سوالپتري ۾ سوال جا جواب لکڻ کات پڦيڻ ڏيڻ سڌو.
- سوالپتري ۾ سوال ڪرڻ ضروري آهن.
- لکڻ ۾ سوال ۾ ڏنل ٻين سوالن کي به لکڻ.
- جواب ڏيڻ لاءِ ڏنل وقت ۾ جواب ڏيڻ ضروري آهي.
- سوالپتري ۾ سوال ۾ ڏنل وقت ۾ جواب ڏيڻ ضروري آهي.
- سوالپتري ۾ سوال ۾ ڏنل وقت ۾ جواب ڏيڻ ضروري آهي.
- سوالپتري ۾ سوال ۾ ڏنل وقت ۾ جواب ڏيڻ ضروري آهي.
- سوالپتري ۾ سوال ۾ ڏنل وقت ۾ جواب ڏيڻ ضروري آهي.
- سوالپتري ۾ سوال ۾ ڏنل وقت ۾ جواب ڏيڻ ضروري آهي.
- سوالپتري ۾ سوال ۾ ڏنل وقت ۾ جواب ڏيڻ ضروري آهي.

QUESTION PAPER SPECIFIC INSTRUCTIONS

Please read each of the following instructions carefully before attempting questions :

All questions are to be attempted.

The number of marks carried by a question / part is indicated against it.

Answers must be written in **SINDHI (Arabic script)** unless otherwise directed in the question.

Word limit in questions, wherever specified, should be adhered to and if answered in much longer or shorter than the prescribed length, marks may be deducted.

Any page or portion of the page left blank in the Question-cum-Answer Booklet must be clearly struck off.

1Q. همين مان ڪنهن به هڪ وڌيڪ ٽي انگن 600 لفظن
۾ مضمون لکيو.

100

- (a) هندستان ۾ صحت برقرار رکڻ جو نظام .
(b) هندستان ۾ مادر ايڪٽ²⁰²⁰ جي ضرورت .
(c) نيشنل انڊيوڪيشن پاليسي 2020 جي للڪار
(d) موجوده دور ۾ آڊيٽيڊ انٽيليجنس جو استعمال

2Q. هيٺ ڏنل ٽڪرو ڌيان سان پڙهو ، ۽ پوءِ ان
جي هيٺ ڏنل سوالن جا جواب پنهنجي ٻولي ۾
صاف ۽ تيز لفظن ۾ لکيو.

12×5=60

زندگي ۾ ماحوليات جو هڪ ٻئي مان ناتو آهي.
سڀني جيون جي زندگي انهن جي ماحوليات جي اُپڻ لهندي
آهي. اسان جي تن- من جي ڇنڀا طاقت سمور ٿي ، هاڻي
ان سموري ماحوليات مان بي ڪنٽرول ٿيندي آهي ان مان ،
وڌندي آهي ، ان جو وعاس ٿيندو آهي. انڪري زندگي ،
ماحوليت هڪ ٻئي مان ايترا جڙيل آهن جو پنهنجي گڏيل هسٽي
تيا ضروري آهي.

ماحوليت امان هو ۽ ڪش ڪوچ آهي جيڪو قدرت
 وٽان امان کي وراهست ۾ مليو آهي. هيءُ امان سڀني جو
 پالڪ هو، جيونڌاڏا آهي. ماحوليت قدرت جي دين
 آهي. هيءُ ڌرتي جهنگل جبلن ددين نالن، ريگستانن
 ميدانن گاهه جي جهنگلن رنگبرنگي پسون، پکين، حاف
 جل سان ڀريل جهيلن، تلاوت سان ڀريل آهي. هن تي وهندڙ
 ٿڌي گهٽ هوا، هلندڙ امرتڌاڏا وڻا ٿيندڙ ڪر ۽
 ڌرتيءَ تي وسيل انسانن جي وعاس، ۽ سُڪن جي لاءِ
 هڪ سنڀال ماحوليت جو نرماڻ ڪن ٿا. پر ماحوليت جو هيءُ
 قدرتي سنڀال تيز رفتار سان بگڙندو ٿو وڃي. عجب لڳندو
 آهي ته انسان هن ڌرتيءَ تي انهن سادگن جو انڌاڌنڌ
 استعمال ٿو ڪري، هو قدرت جي وردانن کي اهڙيءَ طرح
 پنهنجي ضمير جي ابتڙ استعمال ٿو ڪري. انڪري سمورو
 قدرتي ڍانچو بگڙي ويو آهي. سائي ڌرتيءَ تي آهو

ڏينهن پري نٿو لڳي جڏهن ڏرتي ٿي لهرائين صديون
پراڻو پڳم واپس موٽي يا ڏرون تي ڄميل برت جي موٽي
تڪم جي پگھلڻ سان سمنڊ جون خوفناڪ لهرون ٽڪرن
مهنگلن - جبلن ۽ حيوانن کي گڙڪائي ڇڏي.

اما پڪ آهي ته ماحوليت کي خراب ڪرڻ

واڌيون سموريون آپدائون امان هوند پيدا ڪيون آهن.

امان هوند قدرت جو سنڌلن بگاڙي رهيا آهيون. ان مسئلن
سان ڏرتي لهر ڄل ۽ آوازي غلاظت پيدا ڪيون ٿا.

ماحوليت غلاظت سان حقارت جون بيماريون ڏل ۽ پيٽ
جون بيماريون پيدا ٿي رهيون آهن. اسان سڀ جانورن سان ته

ڏرتي ٿي زندگي قدرتي سنڌلن سان پي ٿي سگهي آهي.

ڏرتي ساوڪ سان ڊڄجي نه وڃي انڪري گالهه ڪاٺ وارا
جانور وڌي وڌندا. گالهه ڪاٺ وارا جانورن جي تعداد

تي ڪنٽرول ڪرڻ لاءِ لهندسڪ جانور به هئا. انهن تشريح
 جو نسبت سنڌيت، ڪنٽرول ۾ هو. ماڻهي زماني ۾ ماڻهي
 ايجاد، اڏيوگن، دندن جي وعاس ۽ مڙهه مان
 گڏ آدمشماري جو به بيان وسفوت ٿيو آهي.

(a) 'زندگي ۽ ماحوليت جو هڪ ٻئي سان ناتو آهي'

12

ان ڳالهه کي سمجهايو.

(b) ماحوليت ۽ قدرت جو پاڻ ۾ ڪهڙو ناتو آهي؟

12

(c) قدرت سنڌيت ماحوليت کي ڪيئن ٺاهيندي آهي؟

12

(d) ماحوليت جي اسٽيلن سان امان جي زندگي ۾
 ڪهڙا نقصان ٿي رهيا آهن؟

12

(e) ماحوليت - غلطي امان جي زندگي ۾ ڪهڙيون
 ڪهڙيون بيماريون پيدا ٿين ٿيون؟

12

لعيت ٿڌل ٽڪري جو سارُ آهي، جي اٿل ملڪ

پاڻي تي محبي ۾ لکو. انهيءَ ٽڪري جو سِر لکڻ

جي ضرورت نه آهي.

پاڻي جي ايڪتا، آزادي ملڪ جي تصوير
جا به پھلو آھي. اڳر اسانجي ايڪتائيت مان نڪرندي
آهي ته آزادي به دروازو کولي ٻاهر نڪري ويندي. ان لاءِ
سڀني پاڻ تو اسين جو اهو خرچي آهي ته ايمانداري و
سان قومي ايڪتا جي حفاظت ڪريون. ديش پنهنجي
پاڻي مسئلن کان به وڌو، مثال آهي ايڪتا جي
حفاظت لاءِ اسان کي ايمان سٺو پوي ته اهو به سٺو آهي.
ايڪتا جي حفاظت لاءِ اسان کي انيا سٺو پوي ته
ان کي به سٺو اسين. اهو سڀ ان لاءِ سٺو آهي ته
پاڻي جي ايڪتا مضبوط ٿيندي ته اسانجو ايمان ڪوئي
به نه ڪري سگهندو. تڏهن ديش جو هڪ حصو ڪنهن
ٻئي محبي سان انيا ڪرڻ پلجي ويندو. اڄ اسانجي
مالي حالت مضبوط آهي ته اسانجا هڪٻئي اب ختم ٿيندا.

جيڪڏهن آهي جهڙا رهندا به ته انهن ۾ ڪٽر پڻ نه رهندو.
ڇو جو هنو شعالي انسان جي سوچ کي مٿاثر ڪندي آهي.

ايڪتا جي حفاظت سان گڏوگڏ امنجو
ٻيو مرض آهي ته اسان ڀارت جي ان روپ کي سڌاڻ
جي ڪوشش ڪيون جنهن کي ساعار ڪرڻ لاءِ آزادي آهي.
ڀارت جي آزاديءَ کي پورا 73 سال ٿي چڪا آهن پر اسان
کي اڃا به نيوت منزلون طئي ڪرڻيون آهن. آزادي
صرف روٽيءَ جو ٻيو نالو نه آهي. پر آزادي صرف عارخاني کي
نالو جي مابليت نه آهي. پر آزاديءَ جي اعليٰ مهلي آتما جي
اها آزاديءَ دماغ جي آها معنيٰ آهي جنهن سبب ملڪ پنهنجي
شخصيت کي پوري طرح، سان ظاهر ڪري. جيڪڏهن ڪوئي
انسان بکيو آهي ته ان جي سامهون فيلڊو ميني رٿي پائڻ
ڏيڻ اڃا به آهي. ڀارت ڪو ننڍو ملڪ نه آهي. جنهن
پاڻ ۾ ان جي ثقافت جو وعاءُ ٿيو آهي. اها وڻ جي
سڀني کان قديم پاڻا آهي. جيڪو گرنٽ ڀارت جي ثقافت
جو آدي گرنٽ سمجهيو ويندو آهي اهو سموري انسانيت
جو قديم گرنٽ آهي. انيڪ وديشي هملن کان پوءِ به

پا رت پنهنجي شمعن کان منهن موڙڻ لار تيار
 نه آهي. نئين اوديو گڏ ۽ سائنسي سيڙپا به اتي
 پرڻي اچن جو پر ٻي ڪسي نه سگهندي. سڀ حرف آمو نه
 آهي جيڪو پوين اڍائي سئو سالن کان امان جي سامهون
 پرڻيو ويو آهي. پر ان گيلڪ جو به گهڻو حصو سڀ آهي
 جيڪو پوين چئن هزار ورهين ۾ ٿيو آهي. ڀارت کي آمو
 نئون سڀ به ڪپي جيڪو دنياوي سڪن لار به سمجهي ۽ قديم
 زماني جو به سڀ ڪپي. دنياوي سڪن جي لار آڻڻ جي پٽن
 ڪرڻ کي پاڻ سمجهندو آهي.

جڏهن کان ماڻهن جو دعاس ٿيو آهي سنڌو
 ڪهڙي ديشن ۾ اولهائي دڍ مارايو آهي ۽ ٻڙ مان حال کڻيو
 آهي. حرف ڀارت تي الهڙو ديش آهي جتي ماضي اچي به
 جنگ ڪري رهي آهي. آمو سنگرام ڀارت ۾ لمبي عرصي
 کان هلي رهي آهي. پر ڀارت جو ماضي نه اچي غلط آهي نه
 ڪمزور. ڀارت جو ماضي سدائين حال کي گڏ ڪري
 مستقبل ڏانهن وڌي رهي آهي. اچي به آمو پنهنجي
 ڪاٺ تي اڳڙو آهي. ڪار ڪرڻ ۽ وڌيڪ ٿيڻ ۽

وردات ٺهي سگهي ٿي. اُن جي ماندي کي ڪوئي انڪار نه ڪري
 سگهندو. پر انجو والهو وٺاڻ ڪاري ڪارين لڙ ٿئي ٿو،
 اسان لڙ سڀ ثابت ٿئي ٿو. هٿ وٺاڻ ڪاري روپ سبب
 سائنس دواڻا اسان کي جيڪي دنياوي سڪ سموليتون
 مليون آهن اهي اسان کي دماغي سڪ، ٻي شائي ميسر
 ڪرائڻ ۾ اسرڻ سڌ ٿي رهيون آهن. دنياوي ٽرمي لڙ
 انساني جيون تمام مشغول ڏنڊو ٿي، پوڻڪواري
 ٿيندو ويو آهي. نتيجي طور سائنس، انهي حالت
 انسان کي ايتڪ سڪ شائيءَ کان محروم ڪري ڇڏيو
 آهي. انساني مدد ۽ انساني حالت ۾ گراڻ ٿي آهي.
 پر ان ۾ ڏوٽ انسان جو ٻي آهي جنهن انهي غلط
 استعمال سان پاڻ کي گهري سخت ۾ وڌو آهي.

دڏا دڏا وٺاڻ ڪاري دواڻا انجو نتيجو آهن.
 جيڪڏهن انسان پنهنجي شخصي سوانح کي ڇڏي
 سڀني جي پيڙهيءَ جي خيال کان سائنس جي وڌندڙ
 قدم جو استعمال ڪري ته ان ۾ ڪو شڪ نه آهي ته
 اهي قدم انسان جي ٽرمي لڙ منگلڪاري سڌ ٿيندا.

One of India's greatest musicians was M.S. Subbulakshmi, affectionately known to most people as 'MS'. Her singing brought joy to millions of people not only in all parts of our country, but in other countries around the world as well. In October 1966, MS was invited to sing in the great hall of the General Assembly of the United Nations in New York, while representatives of all the member countries listened. This was one of the greatest honours ever given to any musician. For several hours MS kept that international audience spellbound with the beauty of her voice and her style of singing; when the concert was over, the entire audience stood up and clapped as a sign of their appreciation of not only the singer but of the great music that she had carried with her from an ancient land. India could not have had a better ambassador. MS was the first musician ever to be awarded the 'Bharat Ratna', India's highest civilian honour. She was the first Indian musician to receive the Ramon Magsaysay Award in 1974 with the citation reading "exacting purists acknowledge Shrimati M.S. Subbulakshmi as the leading exponent of classical and semi-classical songs in the Carnatic tradition of South India".

$$2 \times 5 = 10$$

2

2

2

2

2

$$2 \times 5 = 10$$

2

2

2

2

2

$2 \times 5 = 10$

(c) لھيٺ ڏنل اکرت کي اسم تصغير ۾ بدلايو.

2 (i) ڪتاب

2 (ii) ڊيگه

2 (iii) پاڻي

2 (iv) پٽ

2 (v) گلاس

$2 \times 5 = 10$

(d) لھيٺ لفظ جا خند لکو.

2 (i) ڄاڻندوڪي

2 (ii) حبس

2 (iii) مڙ

2 (iv) جديد

2 (v) الم

